

ข่าวปิดทอง

PIDTHONG NEWS

สารเพื่อการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน ฉบับที่ 8 / ตุลาคม 2566

หน้า 16

**สถาบันปิดทองหลังพระฯ
สนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ชายแดนใต้
พัฒนาคุณภาพ สร้างมูลค่า
เพิ่มรายได้เท่าตัว**

หน้า 20

“เมลอน” บ้านแม่กอน

เชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การสร้างรายได้ให้เกษตรกร

หน้า 24

“บ้านโนนเพ็ก”

เรียนรู้สู่การแก้ปัญหาแหล่งน้ำ

ติดตาม ปิดทองหลังพระฯ ได้ทุกช่องทาง

SCAN ME

เจ้าของ | มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ 1 ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ อาคาร RCP ชั้น 2 โซน A เลขที่ 101 ไทยพาณิชย์ ปาร์ค พลาซ่า ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0 2611 5000 โทรสาร 0 2611 5022 | **ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ** นายวีรเทพ พิธโรจน์ นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล | **บรรณาธิการ** นางสาวพิจิตรา ยิ้มจันทร์ | **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** นายสุชาติ ถนอม **ผู้จัดทำ** | บริษัท แอร์บอ์น พริ้นท์ จำกัด 1519/21 ซอยลาดพร้าว 41/1 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310 โทรศัพท์ 0 2939 9700 e-mail : airborneprint2012@gmail.com, airborneprint2018@gmail.com

ข่าวปิดทอง

4 สถาบันปิดทองหลังพระฯ เสริมความมั่นคงชายแดนภาคใต้ หนุนเกษตรกรพัฒนาคุณภาพทุเรียนเพื่อความยั่งยืน

8 ชุมชนต้นแบบปิดทองหลังพระฯ สืบสานแนวพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

10 นราธิวาสเปิดฤดูทุเรียน “บางนรา” ส่งเสริมเกษตรกรพัฒนาคุณภาพ

12 สถาบันปิดทองหลังพระฯ หนุนปลูกไฟ พืชเศรษฐกิจสร้างป่าเสริมรายได้

14 สถาบันปิดทองหลังพระฯ หนุนเลี้ยงผึ้งชันโรงแปลงดอกเสียดขาว งานวิจัยชันน้ำผึ้งมีสารช่วยป้องกันมะเร็ง

เรื่องจากปก

16 สถาบันปิดทองหลังพระฯ สนับสนุนเกษตรทุเรียนชายแดนใต้ พัฒนาคุณภาพ สร้างมูลค่า เพิ่มรายได้เกษตรกร

สัมภาษณ์พิเศษ

20 “เมลอน” บ้านแม่กอน เชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การสร้างรายได้ให้เกษตรกร

เกษตรอินทรีย์

22 ทุเรียนคุณภาพโป่งลึก-บางกลอย เรียนรู้ปัญหาเพื่อพัฒนาสร้างรายได้

เรื่องเล่าจากน้ำ

24 “บ้านโนนเพ็ก” เรียนรู้สู่การแก้ปัญหาแหล่งน้ำ

รายงานพิเศษ

28 บ้านแม่กอน “เริ่มต้นด้วยน้ำ สร้างอาชีพยั่งยืน”

รายงานพิเศษ

30 “แบมะ” เจ้าของสวนทุเรียนเงินล้าน

ท่องเที่ยว สร้างผลิตภัณฑ์

32 “กล้วยส้มอบสอดไส้” กุ้งข้าวพอง แนวพัฒนาตามวิถีท้องถิ่น

สถาบันปดทองหลังพระฯ เสริมความมั่นคงชายแดนภาคใต้ หนุนเกษตรกรพัฒนาคุณภาพทุเรียนเพื่อความยั่งยืน

เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2566 นายกฤษฎา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปดทองหลังพระฯ สืบสานแนวพระราชดำริ เฝ้าฯ รับเสด็จ และกราบบังคมทูลถวายรายงาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณ เพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการเสด็จฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการของสถาบันปดทองหลังพระฯ “งานวันลองกอง ของดีเมืองนราฯ ครั้งที่ 46 ประจำปี 2566” ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา ศูนย์ราชการ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

สถาบันปดทองหลังพระฯ จะเน้นการทำงานโดยน้อมนำวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตามหลักการทรงงานและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาดำเนินการในพื้นที่ โดยจะทำหน้าที่

ประสานงานและสนับสนุน หน่วยงานรัฐและหรือเอกชนให้นำวิธีการและขั้นตอนการทำงานตามหลักการทรงงานและแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based) รายตำบล หมู่บ้าน ในพื้นที่เป้าหมายของสถาบันปดทองหลังพระฯ จำนวน 22 จังหวัด และจะได้นำผลการพัฒนาใน

พื้นที่เป้าหมายไปเผยแพร่และขยายผลในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการสืบสาน รักษา และต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต่อไป

โครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับทุเรียนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2561 จากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ทำให้ไม่มีพ่อค้ามารับซื้อในพื้นที่ ผลผลิตที่ออกสู่ตลาดหลังจากภาคอื่น ประมาณช่วงเดือนสิงหาคม – เดือนกันยายน อีกทั้งเกษตรกรยังขาดความรู้ในการดูแลทุเรียนที่ถูกดอง โดยเฉพาะการป้องกันโรคและหนอนเจาะเมล็ด ขาดความรู้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ตัดผลผลิตอ่อนไปขาย จึงทำให้พ่อค้ากดราคามีการรับซื้อเหมาสวน

“แต่ด้วยเอกลักษณ์ของทุเรียนสามจังหวัดชายแดนใต้ ที่มีรสชาติดี เนื้อหนานุ่ม หวานมัน เมล็ดลีบ มีศักยภาพในการปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มปริมาณให้เป็นที่ต้องการของตลาดได้”

สถาบันปิดทองหลังพระฯ น้อมแนวพระราชดำริและหลักการทรงงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักในการดำเนินงาน

“เข้าใจ” โดยศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ให้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของทุเรียนใต้ **“เข้าถึง”** ด้วยการสำรวจสภาพแปลงทุเรียน เรียนรู้การผลิตทุเรียนแบบเดิมของเกษตรกร และพัฒนาคู่มือการผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพ 9 ขั้นตอน โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมของพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ และ **“พัฒนา”** มีการจัดทำขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการทำงานอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2561 จนประสบความสำเร็จในปี 2565-2566

ด้วยบูรณาการความร่วมมือกับภาครัฐโดยเฉพาะส่วนราชการในจังหวัดยะลา นราธิวาส และปัตตานี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคเอกชน เพื่อการส่งเสริมเกษตรกรตั้งแต่เริ่มกระบวนการให้ความรู้ด้านการผลิต อาทิ การนำเกษตรกรไปเรียนรู้การดูแลทุเรียนให้มีคุณภาพที่จังหวัดระยอง แล้วกลับมาทำให้สวนของตนเอง การจัดทำคู่มือดูแลทุเรียนตามระยะการเจริญเติบโต ปรับเปลี่ยนการดูแลสวนทุเรียนของเกษตรกรจากปีละ 2 ครั้ง เป็นดูแลสวนทุกวัน การใช้ระบบหมอนทองแอปพลิเคชัน

ติดตามการเจริญเติบโตและการปฏิบัติตามระยะของเกษตรกร เพื่อติดตามแก้ไขให้กับเกษตรกรได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ฯลฯ

นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งกองทุนให้เกษตรกรยืมปัจจัยการผลิต ขั้วกลางทาง คือการให้ความรู้ในการเพิ่มมูลค่าตามความต้องการ ของตลาด เช่น การเก็บเกี่ยว การขนส่งทุเรียนไม่ให้เสียหาย การวัด เปอร์เซ็นต์แป้ง มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อให้เกษตรกร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรัชญา และมีการสร้างแปลงตัวอย่างทุเรียน ที่ทำตามขั้นตอนของโครงการครบทุกระยะ จำนวน 20 แปลง เพื่อให้เกษตรกรได้มาเรียนรู้การพัฒนาทุเรียนอย่างถูกต้อง ขั้วปลายทาง คือให้ความรู้เกษตรกรเรื่องการตลาด โดยเกษตรกร เป็นผู้กำหนดราคาขายด้วยตัวเอง 3 รูปแบบ เช่น การขายให้ล้ง พันธมิตร การขายออนไลน์แบบส่งจองล้งหน้า และการประมูลสวน

“ทุกรูปแบบผู้ซื้อจะสมทบเงินเข้า “กองทุนพัฒนาเกษตรกร” กิโลกรัมละ 2 บาท เพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ไป พัฒนาคุณภาพผลผลิตต่อไป ปัจจุบันมีเงินสะสมกว่าล้านบาท”

ผลการดำเนินงานในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สามารถทำให้ผลผลิต ทุเรียนเพิ่มขึ้น จากเดิม 800 กิโลกรัมต่อไร่ เป็น 1,571 กิโลกรัม ต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 96.3 คุณภาพผลผลิตทุเรียน จาก หนามแดงเป็นหนามเขียว เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.5 รายได้ของ เกษตรกรเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยรายละ 129,856 บาท เป็น 262,731 บาทต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 102.75 เกิดการจ้างงานในพื้นที่ เป็นแรงงานฉีดพ่น ตัดทุเรียน และการรับจ้างในล้งรับซื้อ เช่น คนเคาะ ป้ายยาข้าวทุเรียน จุ่มน้ำยา บรรจุกล่อง เป็นต้น และเกิด ผลตอบแทนทางสังคมด้านอื่น ๆ เช่น เกิดอาชีพทำสวนทุเรียน ในพื้นที่ ที่มีรายได้มากขึ้น เยาวชนที่ไปทำงานนอกพื้นที่หรือ ต่างประเทศกลับมาดูแลสวนทุเรียนของครอบครัว ทำให้ครอบครัว อบอุ่น

“เป็นตัวอย่างของการนำหลักการทรงงานและโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ก่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนให้กับประเทศ”

ชุมชนต้นแบบปิดทองหลังพระฯ สืบสานแนวพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง คู่พระบารมีพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกร โดยพระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและอาหารให้แก่พสกนิกรเสมอมา

เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริ มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตทั้งด้านอาหาร อาชีพ รายได้ ความเป็นอยู่ให้กับราษฎรในพื้นที่ต้นแบบตามรอยพระยุคลบาท

ซึ่งองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมา

จากพระราชดำริที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ น้อมนำมาประยุกต์ใช้ อาทิ

• **นาข้าวขั้นบันได จากโครงการ
สถานีพัฒนาเกษตรที่สูง ตามแนว
พระราชดำริ**

“นาขั้นบันได” โครงการปิดทองหลังพระฯ ตั้งอยู่ใน ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน ครอบคลุมพื้นที่หลายหมู่บ้าน

ตั้งแต่บ้านสะจุก-สะแกียง บ้านบวักอุ่ม และบ้านเปียงซ้อ เป็นโครงการที่สืบสานแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โครงการนี้เกิดจากความต้องการลดการใช้พื้นที่ป่า และหาวิธีการ

ปลูกข้าวแบบใหม่ ๆ ขึ้นมาทดแทน โดย การนำวิธีการทำข้าวขึ้นบันได ที่เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ที่เป็นภูเขามาแทน การทำข้าวไร่ นอกจากจะสามารถเพิ่ม เนื้อที่ในการเพาะปลูกได้แล้ว ยังเป็น การรักษาหน้าดินไม่ให้ถูกชะล้างไป และ ช่วยแก้ปัญหาเรื่องน้ำได้อีกด้วย

• แนวพระราชดำริ “คนอยู่ร่วมกัน กับป่า”

มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้เริ่มแปล แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตาม พระราชดำริมาสู่การปฏิบัติ ด้วยโครงการ บูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ จ.น่าน โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ต.แก่นมะกรูด อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี และแผนพัฒนา ชนบทเชิงพื้นที่ที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านโป่งลึก-บางกลอย อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี เพื่อแก้ไขปัญหาปากท้องและ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับราษฎร พร้อม ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดูแลรักษาผืนป่าและดำเนินชีวิตการอยู่ ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

• การส่งเสริมศิลปาชีพ และ การพัฒนาอาชีพจากงานหัตถกรรม พื้นบ้าน มาเป็นอาชีพเสริมให้กับชุมชน

โครงการปิดทองหลังพระฯ บ้านพรุ กาบแดง-โคกยามู ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ งานหัตถกรรม (กระจูด) สืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น โดยจัดตั้ง “กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กระจูดนาราบาฮาเกีย” หนึ่งในความ

ก้าวหน้า ตัวอย่างการพัฒนาจากครัวเรือน พึ่งตนเอง สู่การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอด สร้างอาชีพ ที่ปัจจุบันกลุ่มฯ ได้มีการพัฒนา ต่อยอดผลิตภัณฑ์จากกระจูดออกมา หลากหลายชนิด อาทิ กระจูดเต้าหู้ กระจูด ตะกร้าใส่ของปีใหม่ กระจูดเอ็กสาร สายหนัง ชุดจาน-แก้ว พัดกระจูด หมวกกระจูด เสื้อกระจูด และที่ใส่ของ อเนกประสงค์ ฯลฯ

โครงการปิดทองหลังพระฯ ตามแผน พัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ที่ประยุกต์ตาม พระราชดำริ บ้านโป่งลึก-บางกลอย อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี สนับสนุนให้ ชุมชนร่วมฟื้นฟูภูมิปัญญาพื้นบ้านพัฒนา ปรับรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรม ของที่ระลึก อาทิ ผ้าทอเกี๋ยว ทำเป็นเสื้อ กระจูดย่าม งานถักเชือกกล้วยเป็นภาชนะ กระจูด สิ่งของใช้สอย งานร้อยลูกปัดเล็ก เป็นสร้อยข้อมือ ฯลฯ

• คลังอาหารจากผักพื้นบ้านตาม รอยฟาร์มตัวอย่าง

โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ต.แก่นมะกรูด อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ส่งเสริมการพึ่งพา ตนเองในชุมชน ด้วยการปลูกพืชแบบ เกษตรผสมผสาน นอกจากไม้ผล ไม้ยืนต้น เพื่อช่วยเพิ่มพื้นที่ป่า ยังมีการปลูกพืชผัก เพื่อการบริโภคและนำไปจำหน่าย มีแหล่ง จำหน่ายในพื้นที่ ได้แก่ ตลาดกะเหรี่ยง และส่งขายนอกพื้นที่

นอกจากนี้ การอนุรักษ์เมล็ดพันธุ์พืช ท้องถิ่น สร้างเครือข่ายการปลูกพืชผัก

ผลไม้ที่บริโภคได้ ไว้เป็นแหล่งอาหาร ให้กับชุมชน

“เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิม พระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรม ราชชนนีพันปีหลวง” 12 สิงหาคม 2566 ด้วยน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ๙-๖

นราธิวาสเปิดฤดูทุเรียน “บางนรา” ส่งเสริมเกษตรกรพัฒนาคุณภาพ

จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส จัดงาน “เปิดฤดูกาลเก็บเกี่ยวทุเรียนจังหวัดนราธิวาส ประจำปี 2566” โชว์ผลงานเกษตรกรพัฒนาทุเรียนคุณภาพ สร้างชื่อ “บางนรา” ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพิ่มโอกาสทุเรียนจังหวัดชายแดนได้ขยายตลาดมากขึ้น

วันที่ 25 สิงหาคม 2566 นายไพโรจน์ จริตงาม รองผู้ว่าราชการ จังหวัดนราธิวาส เป็นประธานเปิดฤดูกาลเก็บเกี่ยวทุเรียนจังหวัดนราธิวาส ประจำปี 2566 ณ แปลงทุเรียนเกษตรกร นายเชื่อน ดำนิล เกษตรกรบ้านโนนสมบูรณ์ ต.ภูเขาทอง อ.สุคีริน จ.นราธิวาส

นายเชื่อน เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพ สายแร่ทองคำ 1 ใน 20 วิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพ ภายใต้เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณ เพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

จ.นราธิวาส สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การจัดงานครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการผลิตทุเรียนคุณภาพภายใต้ชื่อ “ทุเรียนบางนรา” ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพดี ช่วยเพิ่มช่องทางการตลาดอีกช่องทางหนึ่ง

จุดเด่นของทุเรียนบางนรา คือปลูกในพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งภูเขา ป่าต้นน้ำ และราบลุ่มแม่น้ำ “ดินดี น้ำดี” และอยู่ในพื้นที่ที่มีแม่น้ำสายแร่ทองคำไหลผ่าน ปังจืดเหล่าน้ำทำให้ทุเรียนบางนรา มีเปลือกค่อนข้างบาง กลิ่นหอมนุ่ม เนื้อค่อนข้างแห้ง และละเอียด เคี้ยวละมุนลิ้น

กิจกรรมครั้งนี้ นอกจากพิธีการตัดทุเรียนลูกแรกจากต้นในสวนของนายเชื่อนแล้ว ยังมีกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ให้กับเกษตรกรผู้ร่วมงานที่สนใจ อาทิ การสาธิตวิธีตรวจวัดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักรากแห้งในเนื้อทุเรียน การให้ความรู้เกษตรกรในการปรับปรุงคุณภาพและ

นายไพโรจน์ จริตงาม รองผู้ว่าราชการ จ.นราธิวาส เข้าร่วมเสวนาและให้ความรู้กับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน

กิจกรรมต่างๆ ภายในงาน

ปริมาณทุเรียน เป็นต้น สำหรับผู้ร่วมงานมีทั้งเกษตรกรชาวสวนทุเรียนของ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง เกษตรกรที่ทำสวนทุเรียนแปลงใหญ่ เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานไม้ผล รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายในพื้นที่อีกด้วย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพสายแร่ทองคำ สุคีริน มีสมาชิก 14 ราย มีพื้นที่ปลูกจำนวน 28.25 ไร่ ต้นทุเรียน รวม 444 ต้น มีผลผลิตทุเรียน ในปี 2565 จำนวน 8,951.50 กิโลกรัมสร้างรายได้ให้เกษตรกร รวม 619,043 บาท คาดการณ์ปริมาณผลผลิตทุเรียนปีนี้ รวม 49,653 กิโลกรัม คาดการณ์ รายได้ 4,766,688 บาท

นายเชื่อน ดำนิล

สถาบันปิดทองหลังพระฯ หนุนปลูกไผ่ พืชเศรษฐกิจสร้างป่าเสริมรายได้

แก่นมะกรูดสร้างป่าเสริมรายได้ ปลูกไผ่พืชเศรษฐกิจแบบผสมผสานเพิ่มทางเลือก ทั้งขายหน่อทำอาหาร กับตัดลำต้นส่งโรงงานแปรรูป มองทิศทางมีอนาคต สร้างช่องทางตลาด ขยายพื้นที่ปลูก เสริมด้วยการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์

นายตุลาพัฒน์ วัฒนทรัพย์ตระกูล หัวหน้าพื้นที่ต้นแบบฯ จ.อุทัยธานี กล่าวถึงการสนับสนุนให้เกษตรกรในพื้นที่ต้นแบบฯ ต.แก่นมะกรูด จ.อุทัยธานี ปลูกไผ่เป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ เริ่มมาตั้งแต่ปี 2561 มีเป้าหมายหลักนอกจากช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าช่วยฯ แข่งตามแนวรอยต่อระหว่างป่ากับพื้นที่ทำกินของชุมชนแล้ว ยังมีการ

ปลูกในแปลงของเกษตรกรเอง ในแบบพืชผสมผสานที่ช่วยสร้างอาชีพเสริมให้กับชุมชนได้

เนื้อที่ปลูกครั้งแรกจำนวน 460 ไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วม 151 ราย เมื่อปลูกได้ไม่นานก็สามารถตัดหน่อไม้ไว้ทำอาหารในครัวเรือน และจำหน่ายเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

พันธุ์ไผ่ที่สนับสนุนมี 4 สายพันธุ์ คือ ช่างหม่นและรวกดำ มีคุณสมบัติเป็นไผ่เนื้อแข็งที่สามารถนำต้นไปใช้สำหรับแปรรูปในโรงงาน ทำเฟอร์นิเจอร์ งานโครงสร้าง กับงานประดับตกแต่ง ทดแทนไม้ประเภทอื่นได้ ส่วนอีกสองสายพันธุ์ คือ ฟ้าหม่นและหกอินโด ที่นิยมนำหน่อไปทำอาหาร

ไผ่ที่ตัดจำหน่ายเป็นลำต้น เพิ่งเริ่มตัดเพื่อขายปีนี้ เป็นปีแรก เพราะด้วยความต้องการของผู้ซื้อ ไผ่ที่ใช้แปรรูปได้ดีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 4 ปี การตัดขายครั้งแรกของเกษตรกรได้ต้นไผ่ 80 ต้น ราคาลำต้นละ 80 บาท นำไปส่งให้กับผู้รับซื้อในตัวเมืองจังหวัดอุทัยธานี ตัดขายครั้งแรกนี้ ยังมีจำนวนไม่มาก เพราะอายุของไผ่เพิ่งเหมาะสมกับที่โรงงานแปรรูปจะรับซื้อ ซึ่งในเดือนกรกฎาคม 2566 ที่ผ่านมามีเกษตรกรขายหน่อไผ่ มีรายได้รวม 32,910 บาท แต่ในอนาคตการปลูกไผ่เป็นพืชเศรษฐกิจชุมชน ยังมีโอกาสและช่องทางที่ทำได้ สามารถขยายได้ทั้งพื้นที่ปลูกและจำนวนเกษตรกรที่มาร่วม

ไผ่ที่ตัดขายลำต้นได้เป็นครั้งแรก ยังมีปริมาณน้อย ตอนนี้อยู่ระหว่างเจรจากับบริษัทเอกชนผู้ผลิตไผ่แปรรูปรายใหญ่ที่ส่งออกต่างประเทศ ซึ่งสนใจแหล่งปลูกไผ่ในจังหวัดอุทัยธานี ส่วนสำนักงาน

พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ก็มีโครงการสนับสนุนเกษตรกรทั่วประเทศให้ปลูกไผ่เป็นพืชเศรษฐกิจจำนวน 1,000 ราย โดยมาอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรในจังหวัด พร้อมชี้แจงหลักเกณฑ์การส่งเสริมในเดือนสิงหาคมนี้

นายตุลาพัฒน์ กล่าวด้วยว่า แม้ในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานีมีคนปลูกไผ่หลายราย แต่ก็เชื่อว่าไผ่ยังมีอนาคตที่สามารถส่งเสริมให้เกษตรกรในแก่งมะกรูดปลูกเสริมในแปลงเกษตร ทิศทางที่วางไว้ในอนาคต คือ การเชื่อมโยงกับตลาดภายนอกที่จะมารับซื้อไผ่ การขยายพื้นที่ปลูก และการแปรรูปไผ่ในพื้นที่ เนื่องจากมีเกษตรกรหลายรายสนใจที่จะพัฒนาทักษะนำไผ่มาทำเฟอร์นิเจอร์เพื่อจำหน่าย มีการไปศึกษาดูงานเรียนรู้จากแหล่งที่ประสบความสำเร็จในการแปรรูปมาแล้ว จึงมีความพร้อมที่จะพัฒนาต่อไป ๑.๒

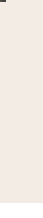
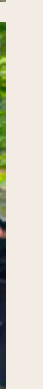

สถาบันปิดทองหลังพระฯ หนุนเลี้ยงผึ้งชันโรงแปลงดอกเสม็ดขาว งานวิจัยชี้น้ำผึ้งมีสารช่วยป้องกันมะเร็ง

หลักสูตรอบรมเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการเลี้ยงชันโรงและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งชันโรง เป็นหนึ่งในโครงการ การพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เชื่อมโยงการผลิต การจัดการ และการตลาด ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด เป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

ต.ไพรวัน ของ อ.ตากใบ มีการเลี้ยงชันโรงเป็นอาชีพอยู่เดิม มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชันโรงบ้านไพรวัน เพื่อรับซื้อน้ำผึ้งชันโรงจากเกษตรกรผู้เลี้ยงในพื้นที่ของตนเอง น้ำผึ้งชันโรงยังสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ที่จะช่วยยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนได้ “ซึ่งเกษตรกรที่เลี้ยงชันโรงอยู่แล้วจะต่อยอดอาชีพได้ง่าย”

ใน จ.นราธิวาส มีผู้เลี้ยงชันโรงกว่า 5,000 ราย ที่เป็นเครือข่ายกัน และมีโอกาสที่จะผลิตน้ำผึ้งได้ตามที่ตลาดต้องการ แต่ที่มีความพิเศษมากกว่านั้น คือน้ำผึ้งชันโรงจากแหล่งที่มีดอกเสม็ดขาว พบว่ามีสารประกอบป้องกันโรคมะเร็งและโรคอัลไซเมอร์ จากงานวิจัยของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่อยู่ระหว่างการรับรองผลการวิจัย ในพื้นที่

เกษตรกรตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเลี้ยงชันโรงครบวงจร

ต.ไพรวัน หมู่ที่ 3, 4, 7 และ 9 มีต้นเสม็ดจำนวนมาก เป็นความต่างและจุดขายได้

การเลี้ยงชันโรงไม่ต้องใช้เงินลงทุนสูง แปรรูปผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย ช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และยังสามารถขยายผลจากระดับหมู่บ้าน ไปในระดับตำบล อำเภอ จังหวัดนราธิวาส จนถึงระดับภูมิภาค 3 จังหวัดชายแดนใต้ ผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งชันโรง และชัน หรือพอลิเอส สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายอย่าง เพิ่มมูลค่าให้กับน้ำผึ้งชันโรงได้มากขึ้น เป็นช่องทางการสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้ในอนาคต

คณะทำงานสนับสนุนโครงการการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เชื่อมโยงการผลิต การจัดการ และการตลาด ต.ไพรวัน จึงได้จัดทำหลักสูตรอบรมเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการเลี้ยงชันโรงและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งชันโรงขึ้น ระหว่างวันที่ 2-3 สิงหาคม 2566 มีเกษตรกรเข้าร่วม 62

คน จากทั้ง 10 หมู่บ้าน ใน ต.ไพรวัน การอบรมแบ่งเป็น 2 รุ่น รุ่นละ 1 วัน โดยวิทยากรนางเนตนา บุญหา ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชันโรงบ้านไพรวัน

ผู้เข้ารับการอบรมอาชีพ สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการขยายพันธุ์และการเลี้ยงชันโรงในพื้นที่การเกษตรของตนเอง มาพัฒนาเป็นอาชีพเลี้ยงผึ้งชันโรง นอกเหนือจากการเลี้ยงเพื่อผสมเกสรพืชต่าง ๆ ที่ช่วยทำให้ผลผลิตงอกงามแล้ว ยังจะได้มีทักษะในการบรรจุภัณฑ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งชันโรงอย่างครบวงจร เช่น สบู่สกัดเย็น พิมเสนน้ำ เป็นต้น เป็นรายได้เสริมให้กับเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง

กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เชื่อมโยงการผลิต การจัดการ และการตลาด ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้รับงบประมาณจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) มาดำเนินงานในพื้นที่

สถาบันปิดทองหลังพระฯ สนับสนุนเกษตรกรทุเรียนชายแดนใต้ พัฒนาคุณภาพ สร้างมูลค่า เพิ่มรายได้เกษตรกร

นายกฤษฎา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ลงพื้นที่จังหวัดยะลา ได้เป็นประธานประชาสัมพันธ์โครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณ เพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี นายสุพจน์ รอดเรือง ณ หนองคาย ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา นายสนั่น สนธิเมือง รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี นายไพโรจน์ จริตงาม รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนสมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้แทนสภาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เข้าร่วม

จุดเริ่มต้น โครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณเพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มาจากเกษตรกรชาวสวนทุเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบปัญหาการถูกกดราคา ทำให้จำหน่ายทุเรียนได้ในราคาต่ำมาเป็นเวลานาน จนเมื่อสถาบันปิดทองหลังพระฯ เข้าไปดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี 2561 จึงมีเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจำนวนมากร้องขอให้ช่วยเหลือ

กระบวนการดำเนินงานของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ภายใต้อาณัติความร่วมมือบูรณาการจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ได้น้อมนำแนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาประยุกต์ใช้

ปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนทุเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพ มีรายได้

นายฤษฎา บุญราช เป็นประธานประชาสัมพันธ์โครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณ เพื่อเพิ่มมูลค่าเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

นายฤษฎา บุญราช
ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริม
และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ

เพิ่มขึ้น จากเดิมที่เกษตรกรมีสวนทุเรียน 5 ไร่ เคยมีรายได้ประมาณ 5-6 หมื่นบาท ต่อมาเมื่อได้ทำตามขั้นตอนคำแนะนำในการดูแลสวนทุเรียนของสถาบันปิดทองหลังพระฯ แล้ว ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 5-6 แสนบาทต่อฤดูการผลิตทุเรียน

นายฤษฎา บุญราช กล่าวว่า ขณะนี้ทุเรียนในโครงการฯ ไม่มีปัญหาทุเรียนอ่อน ทุเรียนมีหนอรู แล้ว ดังนั้น สถาบันฯ เริ่มส่งเสริมเกษตรกรให้เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้จำหน่าย เข้าไปมีส่วนร่วมกับล้งรับซื้อทุเรียนในตลาดกลางจังหวัดยะลา ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีข้อตกลงระหว่างกัน และในปี 2565-2566 สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้เริ่มแนะนำให้เกษตรกรมีการค้าขายออนไลน์มากขึ้น เพื่อเพิ่มช่องทางในการขายทุเรียนและมีรายได้มากขึ้น

สิ่งสำคัญ คือ ทำให้เกษตรกรเรียนรู้กระบวนการ ตั้งแต่เริ่มต้นการปลูก การดูแล การจำหน่าย ค้าขายตามล้งทุเรียนและออนไลน์ ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตของเกษตรกรมากยิ่งขึ้นเมื่อเกษตรกรมีความเข้มแข็งแล้ว ต่อไปทางสถาบันฯ ก็จะมีการขยายเข้าไปส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงแพะนม แพะเนื้อ และหาพืชเกษตรกรรมตัวใหม่ อาทิ กาแฟ กล้วย มะพร้าว มาส่งเสริมให้เกษตรกรได้พิจารณา

ประการสำคัญ คือ พืชชนิดใหม่ที่จะมาแนะนำเกษตรกรนั้น สถาบัน
ปิดทองหลังพระฯ จะหาตลาดไว้รองรับก่อนด้วย

จากนั้น นายฤทธิชัยและคณะ ได้เดินทางต่อไปยังล้งทุเรียนพันธุ์มิตร
รับซื้อทุเรียนของนางจันทร์ทิพย์ ลียะบงค์ เจ้าของล้งรับซื้อทุเรียน
บริเวณแยกมาลาญบางกอก อ.เมือง จ.ยะลา ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการ
ผู้แทนสมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทุเรียนคุณภาพจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ เพื่อติดตามกระบวนการรับซื้อทุเรียนคุณภาพของโครงการ
พร้อมทั้งเยี่ยมชมกระบวนการรับซื้อ การคัดเกรดคุณภาพทุเรียน
และการบรรจุภัณฑ์ เป็นไปตามมาตรฐานของโครงการปรับปรุงคุณภาพ
และปริมาณเพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ประธานกรรมการสถาบันฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา และหัวหน้า
ส่วนราชการ ได้ลงพื้นที่และเยี่ยมชมสวนทุเรียนของนายมะรอมือลี
เฮงลอโอะ ต.กาลอ อ.รามัน จ.ยะลา พร้อมให้กำลังใจเกษตรกรที่
เข้าร่วมโครงการกับสถาบันปิดทองหลังพระฯ ด้วย

ประธานสถาบันฯ เข้าเยี่ยมชมล้งและสวนทุเรียนของเกษตรกรในโครงการฯ

เมลอน

บ้านแม่กอน

เชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การสร้างรายได้ให้เกษตรกร

ปลูกเมลอนได้ปีละ 2 รอบ ได้เงินรอบละ 20,000-30,000 บาท จากแต่ก่อนไม่เคยได้เงินแบบนี้เลย ตอนนี้เรียกว่าสบาย มีรายได้เสริมแบบยั่งยืน”

สุณา ทิพย์ธา หนึ่งในเกษตรกรกลุ่มผักโรงเรือน บ้านแม่กอน ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ กล่าวถึงรายได้จากการเข้าร่วมกลุ่มปลูกผักโรงเรือน ที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมกับโครงการหลวงห้วยเป้า เชื่อมโยงองค์ความรู้ให้เกษตรกรในบ้านแม่กอน ได้มีอาชีพทางเลือก ปลูกพืชอย่าง เมล่อน เบบี้ฮ่องเต้ ขึ้นฉ่าย ในโรงเรือนที่มีระบบน้ำหยดครบสมบูรณ์

ย้อนกลับไปเมื่อปี 2564 สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ดำเนินโครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ (พชร.) ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกผักโรงเรือนเพื่อสร้างงานสร้างอาชีพ และเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเกษตรกรทำการเกษตรแบบมีผลผลิตที่ดีมีมาตรฐานด้วย

สุณา ทิพย์ธา
เกษตรกรกลุ่มผักโรงเรือน บ้านแม่กอน ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

เมลอนคุณภาพ จากบ้านแม่กอน

โดยการสนับสนุนและส่งเสริมนั้น จะเริ่มตั้งแต่ การให้องค์ความรู้ในการปลูกพืช การวางแผนการผลิตและการตลาด รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างโรงเรือน โดยเกษตรกรจะต้องคืนเงินให้กับกองทุนกลุ่มโรงเรือนละ 11,000 บาท ภายในปี 2566 เพื่อเป็นทุนให้กับเกษตรกรรุ่นต่อไป โดยปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วม 5 ราย มีโรงเรือนรวม 8 โรงเรือน และเกษตรกรในรุ่นที่ 1 สามารถคืนเงินค่าวัสดุอุปกรณ์เข้ากองทุนครบเรียบร้อยแล้ว

ด้าน สุนา ทิพย์ธา เกษตรกรในรุ่นที่ 2 กล่าวว่า ได้ไปดูงานที่โครงการหลวงห้วยเป้า แล้วกลับมาทำผักโรงเรือนเป็นรายได้เสริมจากที่เคยทำนา ปลูกกล้วย บางปีก็แทบไม่ได้ผลผลิต แต่พอโครงการสนับสนุนก็สนใจเป็นอย่างมาก ปลูกเมลอนปีละ 2 รอบ รอบละ 75 วัน ได้เงินหลักหมื่นบาท ขายให้ทั้งโครงการหลวงและขายเองทางโซเชียลมีเดียด้วย

“แต่ก่อนไม่เคยมีรายได้เสริมเลย พอสถาบันปิดทองหลังพระฯ เชื่อมโยงองค์ความรู้ให้โครงการหลวงห้วยเป้าเข้ามาส่งเสริมองค์ความรู้ ทำให้เกษตรกรสามารถปลูกเมลอนได้ปีละ 2 รอบ ได้เงินรอบละ 20,000-30,000 บาท พอหมดช่วงเมลอนก็ปลูกเบบฮ่องเต้และขึ้นฉ่ายด้วย จากแต่ก่อนไม่เคยได้เงินแบบนี้เลย ตอนนี้เรียกว่าสบาย มีรายได้เสริมแบบยั่งยืน”

ด้วยการสนับสนุนและเชื่อมโยงองค์ความรู้แบบเข้มข้น ทำให้เมลอนของบ้านแม่กอน มีความกรอบ หวาน สีสวย โดยวัดค่าความหวานได้ถึง 16 บริกซ์

จากมาตรฐานอยู่ที่ 13 บริกซ์ ทำให้ผู้บริโภคชื่นชอบและสั่งซื้อเป็นจำนวนมากเลยทีเดียว

ทั้งนี้ บ้านแม่กอน เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ทางสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริเข้าไปดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหาเสียดิตขายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ โดยเลือกพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติดบริเวณชายแดนภาคเหนือ โดยเน้นที่ 4 จังหวัดคือ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน

ภายหลังชุมชนร่วมทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำแบบ Quick Win กับสถาบันปิดทองหลังพระฯ และหน่วยงานหลักในพื้นที่ สถาบันการศึกษา จัดให้มีการบริหารจัดการน้ำชุมชน ทำแผนพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง โดยการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริม ต่อยอด จะช่วยให้ชุมชนมีรายได้เสริมนอกเหนือจากการเกษตรที่ทำอยู่นั่นเอง **๒**

ผลผลิตจากโรงเรือนเพาะเลี้ยง ที่มีทั้งเมลอน ผักเบบฮ่องเต้ และขึ้นฉ่าย

ผลผลิตทุเรียนคุณภาพบ้านโป่งลึก-บางกลอย

ทุเรียนคุณภาพโป่งลึก-บางกลอย เรียนรู้ปัญหาเพื่อพัฒนาสร้างรายได้

ปี 2566 เกษตรกรทุเรียนบ้านโป่งลึก-บางกลอย สร้างรายได้หลักล้าน แม้ประสบปัญหาสภาพอากาศแปรปรวน โรค-แมลง กระทบผลผลิตลด ไม่เป็นอุปสรรค เดินหน้าเรียนรู้ พัฒนาต่อยอดทำทุเรียนคุณภาพต่อเนื่อง เพื่อการพึ่งพาตนเอง แม้จะเริ่มตันจากไม่เคยมีทุเรียนในพื้นที่มาก่อน

นายตุลาพัฒน์ วัฒนทรัพย์ตระกูล หัวหน้าพื้นที่โครงการพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ จ.เพชรบุรี กล่าวถึงผลผลิตทุเรียนบ้านโป่งลึก-บางกลอย ช่วงฤดูการผลิตปี 2566 ระหว่างเดือนเมษายนถึงมิถุนายน ที่ผ่านมากเกษตรกรสามารถทำรายได้ไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท แม้ผลผลิตที่ได้จะน้อยกว่าปี 2565 ก็ตาม เนื่องจากทุเรียนมีคุณภาพที่ดี

เป็นผลจากที่ปิดทองหลังพระฯ ร่วมกับหน่วยงานหลายภาคส่วนสนับสนุนให้ชาวบ้านในพื้นที่เรียนรู้ด้านการเกษตร โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ มีทุเรียนเป็นหนึ่งในพืชดังกล่าว จากเดิมในพื้นที่ชาวบ้านไม่มีความรู้เรื่องทุเรียน และไม่เคยปลูกมาก่อน แต่ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปลูกทุเรียนประมาณ 20 ราย สามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่เริ่มมีผลผลิตออกสู่ตลาด

แม้ปีนี้ทุเรียนจะได้ผลผลิตน้อยกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวน และเกิดโรคทุเรียนหลายชนิด ที่ผู้ชำนาญการ และทีมงานต้องเข้าไปช่วย แต่ก็ทำให้เกษตรกรได้

เกิดการเรียนรู้ในการบำรุงรักษาต้นทุเรียนมากขึ้น เพื่อแก้ไข ป้องกัน พร้อมกับพัฒนาคุณภาพของทุเรียนให้ดีขึ้น เป็นการเรียนรู้จากปัญหาที่แท้จริง

“ในกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน ได้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบำรุงต้น ตัดแต่งกิ่ง ดูแลผลที่สมบูรณ์ ทำให้เกษตรกรที่มีความเชี่ยวชาญได้พัฒนาตนเอง พร้อมเป็นที่เลี้ยงเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในกลุ่มสมาชิกด้วยกันอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีองค์ความรู้ในการดูแลทุเรียนมากขึ้น ก็จะรู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเองในอนาคต”

เจ้าหน้าที่ของปิดทองหลังพระฯ ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยง คอยให้คำแนะนำเรื่องการผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพ ตั้งแต่การบำรุงต้น ตัดแต่งกิ่ง กำจัดโรคและแมลง สนับสนุนในเรื่องระบบน้ำ เกษตรกรที่มีความสนใจ ก็เข้าร่วมโครงการมากขึ้น บางรายสามารถขยายต้นพันธุ์ทุเรียนด้วยตนเอง ช่วยสมาชิกที่ต้องการต้นพันธุ์ได้โดยไม่ต้องไปซื้อต้นพันธุ์จากพื้นที่อื่น

ด้านนายสมมาตร ดุจรัตนพงษ์ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนกล่าวว่า ปีนี้ได้ผลผลิตจากทุเรียน 5 ตัน ซึ่งเป็นต้นทุเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันปิดทองหลังพระฯ และออกผลปีนี้ในปีแรก โดยขายผลผลิตที่กิโกรัมละ 190 บาท รวมเป็นเงิน 16,000 บาท และได้มีการปลูกทุเรียนเสริมเองอีก 70 กว่าต้น โดยคาดว่าปีหน้าจะได้ผลผลิตจากทุเรียนเพิ่ม จาก 5 ตัน เป็น 25 ตัน

“ส่วนตัวปลูกพืชผสมผสานอยู่แล้ว ทั้งทุเรียน กาแฟ มะนาว กล้วยไม่ผลต่าง ๆ การที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ มาส่งเสริมให้ปลูกทุเรียนก็เป็นเรื่องดี เพราะถือเป็นรายได้เสริมที่ทำกำไรได้ดีมาก ๆ”

ทุกวันนี้ทุเรียนของบ้านโป่งลึก และบ้านบางกลอย อยู่ในระดับ “ทุเรียนคุณภาพ” เกษตรกรให้ความใส่ใจดูแล ไม่ใช่สารเคมี พัฒนาจนได้ทุเรียนรสชาติดีมีเอกลักษณ์ กรอบนอกนุ่มใน อร่อย หวานมัน วัดได้จากลูกค้าที่มาซื้อชิมครั้งแรกก็ชื่นชอบและติดใจ และกลับมาซื้อซ้ำเมื่อถึงฤดูกาล

“ปีนี้แม้ผลผลิตจะไม่มากเท่าไรนัก แต่เกษตรกรในโครงการมีรายได้ในการขายผลผลิตรวมกันไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท เชื่อว่าหลังจากมีประสบการณ์มากขึ้น เพิ่มองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทุก ๆ ปี เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจะมีรายได้เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีแน่นอน” นายตุลาพัฒน์กล่าว

นับตั้งแต่ปี 2555 ที่ทางสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เริ่มดำเนินโครงการ “แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านโป่งลึก-บางกลอย อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี” สามารถพัฒนาพื้นที่ให้ชุมชนมีน้ำใช้ตลอดปีได้ถึง 454 ไร่ เกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตรและพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง อาทิ ทุเรียน กาแฟ และมะนาว ฯลฯ

บ้านโป่งลึก-บางกลอย ยังเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแบบวิถีธรรมชาติท้องถิ่น นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมหลากหลายให้เลือก เช่น กางเต็นท์พัก ล่องแพไม้ไผ่ตามลำน้ำเพชรบุรี ชมการทอผ้าลายจากภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ ชิมอาหารพื้นเมือง หรือจะเดินดูแปลงเกษตรแบบผสมผสานของชาวบ้าน ซื้อผลผลิตสดใหม่จากแปลง สินค้าแปรรูปกับงานหัตถกรรมก็สามารถทำได้

เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการดูแลทุเรียนมากขึ้น

“บ้านโนนเพ็ก” เรียนรู้สู่การแก้ปัญหาแหล่งน้ำ

ปัญหาเรื่องแหล่งน้ำของบ้านโนนเพ็ก ต.โนนเพ็ก อ.พยุห์ จ.ศรีสะเกษ คือแม่ มีฝายแต่ก็ถูกทิ้งร้าง ไม่สามารถใช้งานได้ เต็มที่ แปลงเกษตรไม่มีระบบกระจายน้ำ อย่างทั่วถึง เกษตรกรต้องเสียเงินค่าไฟฟ้า ในการสูบน้ำขึ้นมาใช้ เป็นปัญหาต่อเนื่อง ยาวนานมาหลายสิบปี

เมื่อบ้านโนนเพ็กได้รับคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในโครงการซ่อมแซมแหล่งน้ำ ขนาดเล็กเพื่อการเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2566 การพัฒนาปรับปรุง ซ่อมแซมจึงเกิดขึ้น

แนวการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 โครงการหลัก ได้แก่ ซ่อมแซมฝายอาสาครูตุ้ม, ซ่อมแซมฝายอีสานเขียว และสูบน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์หนองกุ้ง ด้วยการ ทำงานแบบประหยัดงบประมาณ ชาวบ้าน ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง เป็นกระบวนการ ทำงานตามรูปแบบประสบการณ์ทำงาน ของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

วิธีการบริหารจัดการน้ำชุมชน สถาบัน ปิดทองหลังพระฯ ได้บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น

เอกชน และชุมชนที่เป็นหลักในการมีส่วนร่วมดำเนินการตั้งแต่เริ่มการทำประชาคมเพื่อให้เข้าใจความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้าน รวมถึงการร่วมสละแรงงานในการซ่อมแซมฝายพัฒนาแหล่งน้ำของชุมชน

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการดำเนินงาน เป็นการสนับสนุนจากสถาบันปิตุโฆหลังพระฯ มีผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานราชการร่วมมือประสานงานเชื่อมโยงการทำงานตลอดโครงการ

นายปวิช รัตวาลย์ นายอำเภอพยุห์ กล่าวว่า การจะทำให้โครงการสำเร็จได้นั้น ปัจจัยหลักอยู่ที่การทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน หากผู้นำชุมชนร่วมด้วยแล้ว ทุกอย่างจะดำเนินงานไปได้ด้วยดี

หลังจากโครงการสำเร็จเรียบร้อย ประโยชน์ที่เกิดขึ้น ชุมชนได้รับทั้งทางตรง

และทางอ้อม ทางตรงคือมีรายได้เพิ่มขึ้น ได้น้ำทำการเกษตรตลอดทั้งปี ส่วนทางอ้อมนั้น คือการร่วมแรงร่วมใจกันจนเกิดความสามัคคีขึ้นในชุมชน ถือเป็นการสานสัมพันธ์ของชุมชนอย่างแท้จริง

ทางอำเภอสามารถนำกระบวนการทำงานที่ได้รับองค์ความรู้จากสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิตุโฆหลังพระฯ ไปเป็นแบบอย่างในการทำงานในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

นายธนะชกฤต บุตติเสาร์ ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครองอำเภอพยุห์ กล่าวว่า ในฐานะผู้ประสานงานระหว่าง อำเภอ ท้องถิ่น และชุมชน หลังจากได้ไปอบรม และ work shop เกี่ยวกับโครงการที่ จ.ร้อยเอ็ด ก็เกิดความเข้าใจและศรัทธาในตัวโครงการเป็นอย่างมาก

นายปวิช รัตวาลย์
นายอำเภอพยุห์

นายธนะชกฤต บุตติเสาร์
ปลัดอำเภอ
หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง
อำเภอพยุห์

นายบุญธรรม โคทม
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนเพ็ก

นายสุทธิตักดิ์ แสงแก้ว
ผู้อำนวยการกองช่าง อบต.โนนเพ็ก

นายทวี สุทธศรี
นายช่างโยธาชำนาญงาน อบต.โนนเพ็ก

“ทำให้ทราบว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการทำงานคือการชี้แจงในเวทีประชาคมให้ประชาชนเข้าใจในกระบวนการ เพื่อให้ชุมชนมองภาพการพัฒนา รวมไปถึงความหวงแหนและเข้าใจถึงประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับอย่างยั่งยืน”

นายบุญธรรม โคทม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนเพ็ก กล่าวถึงกระบวนการทำงานร่วมกับชุมชนว่า อบต. คือหน่วยงานบริการประชาชน อะไรที่เกิดประโยชน์ อบต.ต้องทำงานอย่างเต็มที่ และเน้นความสำเร็จของชุมชนเป็นที่ตั้ง น้ำคือปัจจัยพื้นฐานที่สร้างงานสร้างอาชีพ จะเห็นได้ว่าหลังโครงการเสร็จมีเกษตรกรหลายรายกลับมาทำการเกษตรที่บ้าน โดยไม่ต้องไปขายแรงงานที่อื่นแล้ว และเกิดการรวมกลุ่มรวมตัวกันมากกว่าแต่ก่อน ถือเป็นหนึ่งความสำเร็จที่ทาง อบต.ภาคภูมิใจ

นายสุทธิตักดิ์ แสงแก้ว ผู้อำนวยการกองช่าง อบต.โนนเพ็ก กล่าวว่า

การทำงานในพื้นที่ ใช้การผลิตเปลี่ยนกันของเกษตรกรผู้รับประโยชน์ให้มาร่วมซ่อมแซมและสร้างสิ่งต่าง ๆ ในโครงการที่มาทั้งหมดนั้น เราได้ทำความเข้าใจกับชุมชนว่าไม่มีค่าแรงให้ แต่สิ่งที่จะได้คือน้ำทำการเกษตร ซึ่งเป็นประโยชน์กับเกษตรกรจริง ๆ

“หากอยากได้น้ำก็ต้องมาร่วมแรงกัน ซึ่งชุมชนก็เข้าใจและร่วมแรงร่วมใจเป็นอย่างดี”

นายทวี สุทธศรี นายช่างโยธาชำนาญงาน อบต.โนนเพ็ก กล่าวด้วยว่า หลังจากได้เข้าร่วมอบรมองค์ความรู้ ทั้งการเขียนโครงการ การเขียนแบบและการก่อสร้าง ที่ จ.ร้อยเอ็ด ก็ลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่ อย่างการซ่อมแซมฝายอาสาสมัครผู้คุมก็มีการทำทางเดินบนฝายเพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้เป็นทางสัญจรไปมา

“ถือว่าทำครั้งเดียวได้ประโยชน์ถึง 2 อย่าง และการทำงานก็จะลงทำงานร่วมกับชาวบ้านทุกครั้ง เพื่อให้ชุมชนเกิดความมั่นใจที่มีทีมของ อบต.ร่วมทำงานไปด้วยกัน

จนเกิดความสำเร็จของโครงการ”

นายรัชชัย พุทธรักษา ประธาน
กลุ่มผู้ใช้น้ำแปลงรวม ตัวแทนเกษตรกร
ในพื้นที่กล่าวว่า ต้องขอขอบคุณ กรม
ทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม มูลนิธิตลาดหลักทรัพย์
และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม
ปิดทองหลังพระฯ ที่นำโครงการนี้มาสู่
ชุมชนบ้านโนนเพ็ก

“นอกจากจะช่วยให้เกษตรกรมีน้ำใช้
ตลอดทั้งปีแล้ว ยังช่วยให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น
และช่วยให้เกษตรกรสามารถอยู่ได้ด้วยตัว
เองอย่างยั่งยืน”

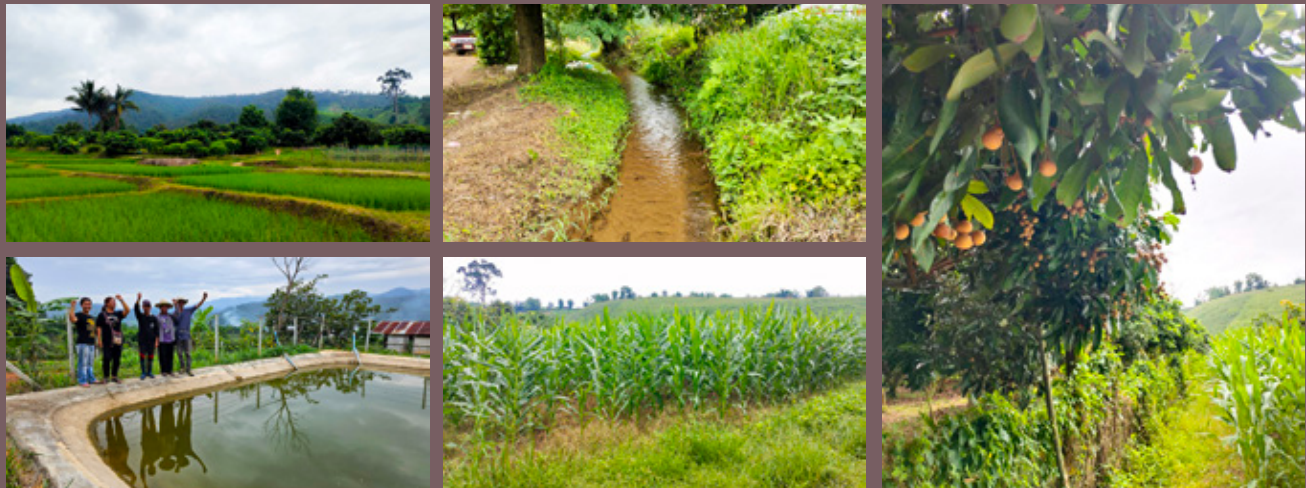
บ้านโนนเพ็ก ต.โนนเพ็ก อ.พยุห์
จ.ศรีสะเกษ เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่แสดงให้เห็น
ถึงศักยภาพของทิมปฏิบัติงาน ทั้งอำเภอ
และท้องถิ่นที่เข้มแข็ง ร่วมกับชุมชนพัฒนา
ไปสู่ความเจริญยั่งยืนอย่างแท้จริง

นายรัชชัย พุทธรักษา
ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำแปลงรวม

บ้านแม่กอน “เริ่มต้นด้วยน้ำ สร้างอาชีพยั่งยืน”

บ้านแม่คอน ม.2 ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ อยู่ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติผาแดง มีลักษณะเป็นเขาสูง พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่อยู่ตามไหล่เขา ส่งผลให้ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุนอย่าง ลำห้วยหรือสระน้ำในการปลูกพืช

พืชเกษตร อาทิ ข้าว มะม่วง ลำไย ข้าวโพด ฯลฯ ที่ปลูกในพื้นที่ล้นต้องการน้ำ แต่เกษตรกรทำได้เพียงรอน้ำฝนเพื่อนำมาใช้ หากปีไหนฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ผลผลิตเสียหาย เกิดเป็นปัญหามานานหลายสิบปี

จนเมื่อปี 2563 จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ กำหนดให้พื้นที่บ้านแม่คอน เป็นหมู่บ้านต้นแบบในการพัฒนาโครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ (พชร.)

หมู่บ้านแห่งนี้เป็นการอยู่ร่วมกันของหลากหลายชาติพันธุ์ แต่ละชนเผ่าจะอยู่ในแต่ละหอย่อมบ้านเป็นจำนวน 7 หอย่อมบ้าน ต่างมีปัญหาร่วมกันคือเรื่องแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนลำดับแรกที่ต้องได้รับการแก้ไข ตามมติการพัฒนาที่มีทั้งหมด 6 ด้าน

นายยูดา มาณะ ประธานกลุ่มบ่อพวงสันเขา บ้านแม่คอน กล่าวว่า ในการพัฒนามิติน้ำ เริ่มตั้งแต่ โครงการซ่อมแซม ปรับปรุง เสริมศักยภาพแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค 5 หอย่อมบ้านแบบเร่งด่วน (Quick win) ในปี 2563 และในปี 2564 จึงเริ่มโครงการสร้างบ่อพวงสันเขา พร้อมระบบส่งน้ำ 4 บ่อ สำหรับพื้นที่การเกษตรในที่สูง

“ส่วนใหญ่เกษตรกรด้านบนจะปลูกมะม่วง ลำไย ข้าว ต้องอาศัยน้ำฟ้า น้ำฝน ถึงจะทำการเกษตรได้ เมื่อสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ เข้ามา ก็มาว่าสามารถแก้ปัญหา น้ำในเกษตรพื้นที่สูงได้ด้วยบ่อพวง ชาวบ้านก็รวมตัวช่วยกันสร้างบ่อพวงสันเขา 4 บ่อขึ้นมา”

ปฏิบัติการก่อสร้างโครงการบ่อพวงสันเขา 4 บ่อ พร้อมระบบส่งน้ำ ใช้แรงงานเกษตรกรโดยไม่มีค่าจ้าง จำนวนมากถึง 407 แรง ใช้เวลาสร้าง 25 วัน งบประมาณการก่อสร้าง 1.25 ล้านบาท ส่งผลให้เกษตรกร 70 ครัวเรือน พื้นที่การเกษตร 421 ไร่ 1 งาน มีน้ำใช้ในการเกษตรตลอดทั้งปี

“ภูมิใจที่ชาวบ้านร่วมแรงร่วมใจกัน จนเกิดเป็นบ่อพวง 4 บ่อตอนนี้มีน้ำทำการเกษตรตลอดทั้งปีแล้ว ไม่ต้องรอฟ้ารอนฝนอีกต่อไปถึงแม้ว่าน้ำที่มีจะต้องแบ่งใช้กันบ้าง ก็ยังดีกว่าไม่มีเลย” นายยูดา กล่าว

เมื่อมีน้ำ การดำเนินโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านแม่คอน ม.2 ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในมิติอื่นก็สามารถทำได้ ชุมชนมีการพัฒนาอาชีพที่ต่อเนื่องจากการทำเกษตร เพราะมี “ภูมิคุ้มกัน” ที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน

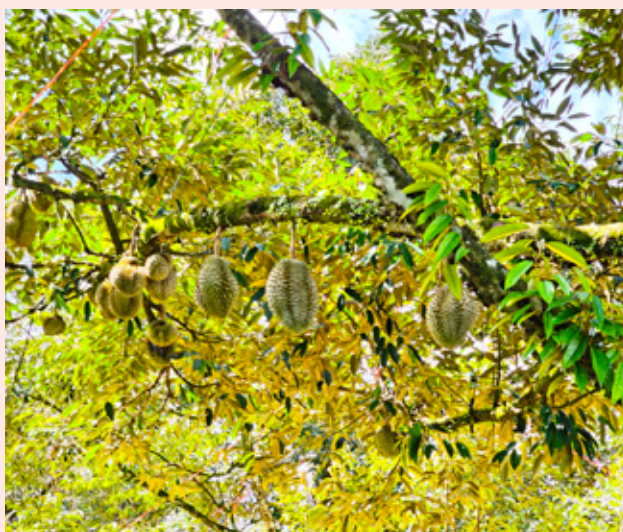
นายมะรอมือลี เฮงลอโอ๊ะ หรือ แบมะ

“แบมะ” เจ้าของสวนทุเรียนเงินล้าน

ในอดีตพื้นที่ 5 ไร่ ของนายมะรอมือลี เฮงลอโอ๊ะ หรือ แบมะ รองประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทุเรียนคุณภาพช้างเผือกกาลอราบัน ต.กาลอ อ.ราบัน จ.ยะลา มีแต่ทุเรียนหมอนทองที่ไม่ได้คุณภาพ ด้วยการปลูกทุเรียนแบบไม่มีความรู้ หากฝนดีก็พอได้ผลผลิต หรือถ้าปีไหนแล้งหรือทุเรียนเป็นโรค ก็แทบไม่ได้กำไรเลย ทั้งยังต้องขายแบบเหมาสวน เพราะไม่มีความรู้ด้านการตลาดเลย

จนในปี 2562 “แบมะ” ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณ เพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิตทองหลังพระฯ เข้ามาส่งเสริมเพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพ ส่งออกยังต่างประเทศได้ และไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

“ตอนนั้นได้ไปดูงานที่ จ.ระยอง เพราะอยากมีความรู้ มาปรับปรุงสวนทุเรียนเราให้ได้ผลดี แล้วสถาบันปิดทองหลังพระฯ ก็ช่วยเชื่อมโยงตลาดให้เกษตรกรด้วย”

เมื่อมีองค์ความรู้ บวกกับการดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ สถาบันปิดทองหลังพระฯ รวมถึงการวางระบบน้ำให้ทั่วถึง ทุกแปลง ทำให้จากที่แบมะเคยขายทุเรียนได้ปีละ 2-4 แสน ก็เริ่มขยับมา 5-7 แสนบาท ภายในระยะเวลาแค่ 3 ปี เท่านั้น

“เราได้เปรียบตรงที่มีพื้นที่อยู่บนภูเขา ธรรมชาติเอื้อเอื้อ ทำให้ทุเรียนสวนเราอร่อย แต่เราก็ต้องปุ๋ยถึง น้ำถึง ดูแลตลอดเวลา อย่างน้ำ สถาบันปิดทองหลังพระฯ ก็มาวางระบบให้ ก็เรียกว่ามีกำไรไปเกินครึ่งแล้ว”

ปัจจุบันพอลงถึงฤดูกาลทุเรียน 3 จังหวัดชายแดนใต้ พื้นที่กว่า 5 ไร่ ที่ล้อมรอบไปด้วยทุเรียนหมอนทอง “**บาตามัส**” ที่ได้คุณภาพกว่า 70 ตัน ของ “แบมะ” มีผลผลิตที่สร้างมูลค่าเป็นเงินรวมกว่าล้านบาทเลยทีเดียว

“ทุเรียนสวนนี้อร่อย หวานกรอบ ใครชิมก็ต้องยกนิ้วให้” “แบมะ” กล่าวทิ้งท้ายอย่างภาคภูมิใจ

โครงการปรับปรุงคุณภาพและปริมาณ เพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาทุเรียนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เริ่มจาก**ต้นทาง** คือ การให้ความรู้กับเกษตรกรในการพัฒนาคุณภาพทุเรียน ตั้งแต่การจัดการบำรุงรักษาดินและน้ำในแปลง การดูแลตามระยะการเจริญเติบโต การบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **กลางทาง** คือ การติดตามความก้าวหน้าและให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอน จนถึงการเก็บเกี่ยวให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ คือ ทุเรียนต้องไม่อ่อน มีปริมาณแป้งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 32 และ **ปลายทาง** คือ เชื่อมโยงตลาดพันธมิตร ที่ให้การสนับสนุนในการรับซื้อทุเรียนเพื่อสร้างมาตรฐานการรับซื้อ การคัดคุณภาพ และการรวบรวมผลผลิต เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เป็นต้น

“กล้วยสับฉาบสอได้” กุ้งข้าวพอง แนวพัฒนาตามวิถีท้องถิ่น

“กล้วยสับฉาบสอได้” กุ้งข้าวพอง สืบค้าพื้นที่ผ่านการคัดคุณภาพจากบ้านแม่กอน ต.กุ้งข้าวพอง จ.เชียงใหม่ การพัฒนาอาชีพเสริมที่พื้นที่ต้นแบบตามแผนงานพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ (พขร.)

เชียงใหม่ เป็นหนึ่งในจังหวัดชายแดนภาคเหนือ ที่ทางสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานหลักในพื้นที่เสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ ตามแนวพระราชดำริ สร้างอาชีพเสริมจากการสร้างจุดเด่นสินค้าชุมชน

การสร้างแบรนด์ ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตที่มีอยู่ในท้องถิ่น **“กล้วยสับฉาบ ณ กุ้งข้าวพอง”** จำเป็นต้องมีจุดเด่นและจุดขายชัดเจน ด้วยรสชาติที่

แตกต่าง ใช้กล้วยสายพันธุ์เฉพาะถิ่นพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะบ้านแม่กอน

ด้วยการสนับสนุนองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อช่วยให้ชุมชนมีรายได้เสริมนอกเหนือจากการเกษตรที่ทำอยู่แล้ว สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้วยการผสมผสานความรู้ของคนรุ่นใหม่ อาทิ กล้วยสับฉาบหลากหลายรสที่หอมหวานตามธรรมชาติ

นอกจาก **“กล้วยสับฉาบ”** ทั่วไป มีการเพิ่มความหลากหลายด้วยการสอได้ เสิร์ส และมะขาม เพิ่มรสชาติ ด้วยวิธีการนำกล้วยฉาบที่ทอดแล้วอบเพื่อไล่น้ำมัน คงความกรอบและไม่อมน้ำมัน ไม่ต้องใส่วัตถุกันเสีย ดีต่อสุขภาพผู้บริโภค

นางลักขมณ ฝักกา ประธานกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านแม่กอน กล่าวว่า ปัจจุบันนอกจากจะมีการสั่งซื้อจากในประเทศ ยังมีผู้บริโภคจากประเทศอินเดีย

สนใจสั่งซื้อนำไปขาย เนื่องจากถูกใจรสชาติ กรอบ มัน อมเปรี้ยว ไม่เลี่ยน ดีต่อสุขภาพ และตอบโจทย์ผู้บริโภคที่กินมังสวิรัต

“อินเดียติดต่อกับซื้อเราตลอดใหญ่มาก แต่ตอนนี้วัตถุดิบกล้วยสับยังมีไม่เพียงพอ แต่มั่นใจว่าในอนาคตจะวางแผนปลูกกล้วยให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด เพื่อสามารถนำสินค้าของบ้านแม่กอนไปอินเตอร์ให้ได้”

จุดเด่นของบ้านแม่กอน แม้มีประชากรจากหลายชนเผ่าเดิม 7 หย่อมบ้าน 276 หลังคาเรือน ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เนื่องจากชาวบ้านมีความสามัคคีและพร้อมที่จะร่วมกับหน่วยงานในการจัดทำแผนหมู่บ้านเพื่อความยั่งยืน

ผู้สนใจอุดหนุนผลิตภัณฑ์ **“กล้วยสับฉาบ ณ กุ้งข้าวพอง”** บ้านแม่กอน ติดต่อได้ที่ โทร.09 6669 9565

นางลักขมณ ฝักกา
ประธานกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านแม่กอน